

PENAN BLOGI

1/2015

PIDÄ MÖKISTÄ HUOLTA – Oli sitten syksy, talvi, kevät tai kesä

Suomessa on virallisten tilastojen mukaan yli 500 000 vapaa-ajan asuntoa. Todellinen määrä on vielä tätäkin suurempi, sillä kaikki vapaa-ajan asunnot eivät ole tilastoissa. Maaseudulta löytyy paljon tyhjillään olevia, mutta todellisuudessa ne ovat loma-asuntoina käytettäviä mummonmökkejä tai maatiloja. Yhdessä nämä nostavat vapaa-ajan asuntojen määrän lähes 600 000:een. Suomen kotitalouksien määrä on noin 2,5 miljoonaa, eli suurin piirtein joka viidennellä taloudella on erillinen vapaa-ajan asunto. Omilla, sukulaisten ja tuttavien omistamilla tai vuokratuilla mökeillä aikaansa viettää vuosittain noin puolet suomalaisista. Näin suuri vapaa-ajan asuntojen määrä ja käyttö on kansainvälisestäkin verrattuna ainutlaatuista.

Ympärivuotinen käyttö lisääntyy

Mökin varustelutason nosto ja talvilämpimyyks ovat selvästi havaittavia suuntauksia. Nyt noin 110 000 mökkiä toimii ns. kakkosasuntona. Tulevaisuudessa muutetaan n. 50 000 loma-asuntoa ympärivuotiseen käyttöön.

Lämmityksestä hoituu kaikki mökkityypit huomioiden eniten puulämmityksenä, varsinkin kesäaikaan. Talven peruslämpö hoidetaan sähkölämmityksenä. Näiden rinnalle yhteiskäyttöön ovat tulleet ilmalämpöpumput. Noin joka viidennessä loma-asunnossa on talvella peruslämpö.

Olemassa olevasta mökkikannasta kolmannes on rakennettu ympärivuotiseen käyttöön. Kesäasunnon talviasuttavuus onkin kasvattanut uudisrakentamisessa suosiotaan. Nyt uusista mökeistä peräti 58 % rakennetaan talviasuttaviksi. Kakkosasunnoiksi, jotka muistuttavat tiloiltaan ja varustuksiltaan pieniä omakotitaloja, tehdään uusista mökeistä noin 40 %. Noin kymmenellä prosentilla mökkien omistajista onkin aikomus muuttaa tulevaisuudessa mökille asumaan. Määrä on vain kasvanut suurten ikäluokkien valmistautuessa eläkepäivilleen. Loma-asunnon käyttö- ja asumistarkoituksissa tapahtuva muutos selittää osaltaan uusien loma-asuntojen pinta-alan jatkuvaa kasvua. Nykyään uuden loma-asunnon päärakennuksen pinta-ala on keskimäärin 70 m². Kasvua on ollut tasaisesti noin neliömetrin vuodessa. Käytännössä tämä näkyy yhden huoneen lisäyksenä verrattuna kymmenen vuotta vanhaan keskivertomökkiin.

Yli 70 %:lla on mökillään verkkosähkö ja joka kymmenennessä mökissä sähkön tuotannosta huolehtii aggregaatti, aurinkopaneeli ja/tai pientuulivoimala. Varsinkin aurinkopaneelien kysyntä on tasaisessa kasvussa.

Mökkipäiväkirja joka mökille huolto- ja ohjekirjaksi

Mökkiläiset osaavat itse käyttää omaa mökkiä ja sen laitteita niin kuin kuuluukin. Tiedetään mitä keväällä tehdään, mitä hanoja ja sulkuja avataan, kun aloitetaan mökkikausi ja osaan sulkea ne kaikki, kun syksyllä mökki jää nukkumaan talviuntaan. Herättelemme mökin uutta kesää varten, tiedetään mitä konsteja käytetään, kun takka keväällä ensi kerran sytytetään, mitä peltejä avataan ja mitä suljetaan missäkin vaiheessa.

Tämä on itsestään selvää meille, mutta entäpä meidän jälkikasvullemme, tai heille, jotka kenties ostavat meiltä mökin? Tietävätkö he, mistä löytyy kasteluletkua varten veden sulkuventtiili, miten käyttää kaasulaitteita, pitääkö mökkiä lämmittää ennen kuin sähkölaitteet voi laittaa päälle, pitääkö kodinkoneille ensin tehdä jotain? Entä mitä maalia ulkovaraston seinään on laitettu ja minkä väristä paikkaus-maalia siihen on hankittava? Milloin viimeksi nuohooja on käynyt? Jos kaikki ohjeet ja tieto on laitettu ”yksiin kansiin” Mökkipäiväkirjaan, ei uudella käyttäjällä ole ongelmia.

Suosittelen päivä- tai huoltokirjan käyttöönottoa jokaiselle mökille

Päiväkirjan voi alkaa täyttää koska tahansa. Perustiedot mökistä täytät heti kirjan alkuosaan ja jokaisesta mökin kunnostukseen ja ylläpitoon liittyvästä asiasta, jotka sinulla on jo tiedossa, voit laittaa tiedon. Jos et muista, mutta löydät esim. koneiden valmistajien ohjeita, voit sieltä laittaa Päiväkirjaan ne oleellisimmat, jotka liittyvät ko. koneen huoltoon ja käyttöön. Ja jos sinulla on varastossa vanha maalipurkki mökkisi – tai ulkokalusteidesi käsittelyä varten, voit laittaa sen pois, kun kirjoitat tuotteen merkin ja värikoodin Päiväkirjan sille tarkoitettuun osioon.

Huoltotaulukko muistuttaa vuosittain niistä mökin huoltotehtävistä, jotka toistuvat säännöllisin välein. Taulukossa on sarakkeet päivä- ja viikkotehtäville ja vuosittain suoritettaville tehtäville. Nämä ovat tietysti viitteellisiä ja antavat mökkiläiselle tiedon siitä mihin aikaan vuodesta ko. huoltotoimenpiteet tulisi suorittaa. Tärkeää on sana ohjeellinen, koska jokaisen käyttötottumukset ja myös olosuhteet vaikuttavat suuresti monen toimenpiteen ajoitukseen. Huoltotaulukko onkin tarkoitettu lähinnä muistin virkistämiseksi ja ohjenuoraksi mökin huoltotöissä. Näin yritetään varmistaa, että mikään olennainen työ kuten nuohous ei pääsisi unohtumaan. Sarake, johon toimenpiteen tekijä laittaa päivämäärän ja puumerkinsä, auttaa myös muistamaan kuka työn teki ja milloin.

Huoltojen ja kulutusseuranta on helppoa huoltokirjan avulla

Kulutusseurantaa varten Päiväkirjassa on myös paikka sähkön, veden ja lämmitysenergian kulutusseurannalle. Näin saat myös mielenkiintoisen tiedon mökkisi kuluista ja niiden kehittymisestä. Tämä on mielenkiintoista erityisesti niille jotka käyttävät mökiänsä ympäri vuoden omakotitalon tapaan. Asiakirjan avulla saat näin myös osoitettua mahdolliselle ostajalle mökkisi käyttökulut.

Huoltokirja ja sähköinen huoltokirja ovat Omakotiliiton ja Vapaa-ajan asukkaiden Liiton jäsenille ilmaisia.

Mökkipäiväkirjan voit tilata rts@rakennustutkimusrts.fi

Kevättä odotellessa!

Pentti Heikkurinen

Vapaa-ajan asukkaiden Liitto ry:n puheenjohtaja